

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

ЧАСТЬ I.

Established

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I.

Рів. LIV. Ч. 127. Нью-Йорк і Джерзі Сіті, субота, 29. червня 1946.

No. 127. New York and Jersey City, Saturday, June 29, 1946. Vol. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

ПОЗБАВЛЯЮТЬ УКРАЇНУ ДОПОМОГИ З АМЕРИКИ З ВИНИ КРЕМЛЯ

Палата репрезентантів прийняла більшістю голосів (3 до 1) внесення конгресмена Іверета М. Дірксена, републиканця з Ілліной, на підставі якого забороняється давати з призначених на міжнародну допомогу 465 мільйонів доларів будьяку поміч тим країнам, які відмовляються американським конгресменам права свobodно інформувати американський загальний про те, як і кому ту допомогу в тих краях приділяється. Дірксен отверто заявив, що це відноситься до Советського Союзу, якого влада цензурує дописи американських кореспондентів про розподіл допомоги УНРРА в Україні й Білорусі. Це внесення Дірксена, як і його заяву, що „час угодовства" у відношенню до Советів уже скінчився, прийняла палата репрезентантів гучними оплесками.

ПРО ПОВСТАНЦІВ В ПОЛЬЩІ І УКРАЇНІ.

Швейцарська газета „Базлер Нахріхтен" містить на цю тему новинку, переслану кореспондентом з Праги. У ній, як це передає УПС, пишеться так:

„Після короткотривалої передишки почалася в місяці квітні нова пожвавлена хвиля партизанської діяльності, як наслідок підписання договору між проводом польської підземної армії (ПЗС — „Польське Сілі Збройне") і командою Української Повстанчої Армії УПА. Цей пакт виглядає на координацію діяльності повстанців в Польщі і Західній Україні. Українських Областях, особливо в Галичині".

УКРАЇНКА НОМІНОВАНА НА СУДДЮ.

Маруся Е. Бек, одна з визначних українських жіночих провідниць і адвокатка, одержала номінацію на суддю „Пробейт Корту" у правоборозі, що відбулись 18. червня б. р. в повіт Вейн, що включає міста: Дітройт, Гемтремп, Дірборн та околицю. Вона дістала 58,000 голосів. Український Виборчий Комітет, що підготував акцію, стверджує, що „українське громадянство сповнило вірно свій національний обов'язок" і „пішло лавою до виборчих урн та не тільки дало українській кандидатці солідний блок голосів, але рівночасно повело сильну та об'єднану кампанію за вибором своєї кандидатки між іншими групами, що здобуло їй додаткові голоси". Американські політичні ко-

УКРАЇНЦІ В „ЙОНГСТАВН СИМФОНІ".

В місті Йонгставн, Огайо, є гарна симфонічна оркестра з 100 музикантів під орудою братів М. і К. Фікачелі, що тепер дає вечорами ряд популярних концертів на лад ньюйорських „Поп-Концертів", що так називаються і в Йонгставні. В цій оркестрі грали досі молоді українські скрипки, Ольга Парфенчук Мейорович і Андрій Ліско. Тепер зістав ще прийнятий челист Олексій дер Мусичук син о. і пані С. Мусичук. Він є теж малярем. Будучи два роки в американській армії, з якої щойно вийшов, був призначений там до персоналу газети „А. Т. С."

ДОБРІ НАСЛІДКИ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ.

На таку тему пише „Канадійський Фармер" між іншим так: „Від засновання Комітету Українців Канади для нас почалась нова доба, і то не лиш для нас в Канаді, але й для цілого українського народу. Злучившись в одне велике тіло, головні наші організації почали працювати спільно, в однім напрямі. Наслідки такої спільної праці вже показали. Вже видала така спільна праця добрі й давно бажані плоди. Малими групами, які через роки провадили самотужку акцію, ми ніколи не здобули того, що ми здобули".

НЕУСПІШНА МІСІЯ.

„Новая Заря", що виходить у Сан Франсиско, пише, що висланник московського патріарха до Злучених Держав, архієпископ Алексій, що тепер у Москві, вже більше до Америки не приїде. Його відправлено в його єпархію. На православний собор російської церкви в Америці, що відбувся в Клівленді 19. листопада б. р., уже прибуде новий посол патріарха „з авторитетним іменем".

Він буде пробувати наклонити російських єпископів в Америці, щоб всі до одного визнали своїм зверхником московського патріарха, котрий, як відомо, є сліпим знаряддям сталінської політики.

І жіночі організації теж помагали датками і працею. Тепер треба здобути ще одну перемогу в листопаді, коли відбудуться остаточні вибори.

ЧОТИРИ ПОТУГИ ПРИЗНАЛИ ДОДЕКАНЕЗЬКІ ОСТРОВИ ГРЕЦІЇ

УКРАЇНЦІ ПІД МОНТЕ КАСІНО.

ОНА доносить з Лондону, що поляки оприлюднили факт, що в славних боях з німцями під Монте Касіно в Італії згинувло триста українських вояків, що служили в другім польським корпусі т. зв. армії ген. Андерса. Це перший раз, що поляки щось таке проголосили. Українські джерела не раз про це згадували, що в тих боях брало участь велике число українців, яких многи дістали найвищі відзначення за хоробрість.

„ЗА СВОБОДУ НАРОДІВ".

Так зветься журнал, що є органом Антибольшевицького Блоку Народів, що повстав в Європі. Вже появилася перше число цього журналу. Зміст його, як доносить УПС, є такий:

Зоновий Карбович — „За розподіл Росії об'єднаними силами народів". Віг-о — „Обвинувачуємо Москву і Берлін". Д-р С. — „Демократія, чи диктатура?" В. Г. — „Бороться поборете". На другу частину складаються такі статті: Ібергелі — Грузія проти большевизму (Советів). Н. Недадек — „Політика провокації і терору в Кривій (Білорусі)". Н. С. — „Польща сьогодні". Д-р С. — „Сербський народ в минулому і сучасному". С. Р. О. — „Правда про словацьку державу". Н. Бацір-Бек — „Боротьба туркестанського народу проти Росії, за свободу". С. Л. — „Україна сьогодні". Боян — „В рядах Української Повстанської Армії за вільну Югославію". Зміст третьої частини такий: З. К. — „На спільному шляху". „3 декларації Проводу Організації Українських Націоналістів-Революціонерів по закінченні другої світової війни". „В бій за свободу кличе отаман (Відозва Донського Козацького Центру)". „До усього культурного світу" — Відозва українців на захід від лінії Курзона з приводу примусових переселювань". Ф. Б-к — „Большевицьке визволення у практиці". Б. Р. — „Польсько-українська спільність долі і боротьби". „Тверезий голос" — відозва польської організації „Прометей". Четверта частина: „Неорезистанс в Європі". „Підпільний рух в Литві". „Повстання в Словаччині". „Північний блок". Пята частина: „Перша конференція поневолених народів Східної Європи й Азії". „Друг Левченко". Шеста частина: „Кореспонденція редакції". Цілість обнімає 158 ст. Статті писані мовами: англійською, ні-

Рада міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг у Парижі, на вперте домагання советського міністра Молотова, рішила віддати Додеканезькі острови під зверхність Греції. Перед війною вони належали до Італії. Віддання Додеканезу Греції так заскокило американського секретаря стейту, Джеймса Бірнса, що це йому на кілька хвилин „відібрало віддих", як це він сам — згідно з повідомленням американської преси — мав заявити на пізнішому засіданні Ради. Рівночасно з відданням Додеканезу Греції признано Франції північно західні італійські райони Тенда і Бріджа. На порядку тих самих нарад було теж справа Триесту та інтернаціоналізації Дунаю. Обидві справи застрягли на „мертвій точці" з огляду на розбіжності думок між Советами і Західними Союзниками.

ЗДИРАЮТЬ ПОЛАТАНУ СОРОЧКУ.

Советська пропаганда розголушує, як то „трудящі України" ще заки минув речинець „Державної Позики Відбудови" „назичили державі 3 біліони 278 мільйонів карбованців, виконуючи свою квоту на 107.3 процента". Теж згадується, що „передплатили позик" і „трудящі західних областей України".

Та хай би хто не заплатив! Останню сорочку дасть, а заплатити, чи там „позичити", бо інакше й слід по ньому пропав би.

В СОВЕТАХ ПРО І. ФРАНКА.

В київській „Літературній Газеті" поміщено статтю С. Шаховського сприводу видання деяких творів Івана Франка, переложених на російську мову. В цій статті читаємо такі дивні речі:

„Передові діячі російської культури брали активну участь у боротьбі українців Галичини за право писати рідною мовою, єдиною для цілої України..."

„Франко був невтомним пропагандистом російської культури, був учнем російських критиків-демократів, російських поетів і прозаїків".

мецькою, російською, українською, білоруською, кривіцькою), польською, югословянською, словацькою, туркестанською, литовською. Збірник виданий під гаслами: „Воля народам, воля людині!" та „Свободолюбні народи і люди всього світу єдналися в боротьбі проти большевизму!"

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Чи є вони між нами?

Вернули тисячі наших вояків, молодших і старших. Очікували їх не тільки їхні найближчі з рідні, але очікувало нетерпеливо їхнього повороту теж і наше громадянство. Вчасі війни, як тільки щось недописувало в нашому народньому чи церковному життю, ми завжди мали на це виправдання: Нема кому робити; нема наших найліпших сил! Так було з вічем чи з політичною маніфестацією; так було з театральною виставою чи хором. Та тепер цього нема. Але чи є зміна?

Оце і є те, над чим треба застановитись, що треба перевірити в кожній громаді, парохії чи організації. Бо всюди повинні ми відчувати оживлення, як прибули свіжі сили. Наше загально-народне життя повинно тепер скріпитись. А видані англійською мовою книжки про Україну повинні би більше розходитись, бож тисячі наших хлопців, що були кілька років на війні, не бачили майже ні одної з них. Теж і жертви повинні би збільшатись.

Припускаємо, що на місцях наше життя піднімається. Та назагал воно не піднялось ще настільки, щоби можна завважити наглядну різницю між минулим і теперішнім. Правда, і це треба підкреслити, є декілька осіб з молодого покоління, що вернувши з війни, відразу прояв-

ляють таку діяльність, яка звертає на себе теж і загальну увагу. Та того всього замало. Нам треба більшої ініціативи і більшої активності. А це не дається досягнути без більшого числа такої активної молоді, що є в повноті духових і фізичних сил.

Щодо нашої молоді ми не є і не будемо якимсь винятком між різними етнічними групами в Америці. Тому одні з нашої молоді будуть від нас відходити, а інші будуть приходити, себто приходити до участі в праці. Треба вірити, що ідеї, які нас зв'язують і об'єднують, будуть теж далі такою самою притягаючою силою і для многих інших. Тому, як може, наприклад, трагедія Польщі зворушити сотні тисяч польської молоді в Америці, то чи не може куди страшніша трагедія України зрушити серця нашої молоді? Певно, що може! Але над тим треба комусь попрацювати — внизу і нагорі. Фактом є, що без молоді вже дуже тяжко вести будьяку акцію, а то й не можливо, і то навіть у такій наймолодшій етнічній групі в Америці як наша, а українці належать до наймолодшої імміграції в Америці. Тому, коли думаємо про поширення і поглиблення народної праці, то це вже просто не можливе до виконання без притягання до цієї праці нових, молодих і енергійних сил — на місцях і по центрах.

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА В СТЕНФОРД - УНІВЕРСИТЕТІ.

„Хоч як зруйнована і поневолена, Україна живе, і де тільки живуть українці, там ведеться в одній чи другій формі конструктивна праця в цілі забезпечення народів кращих умовин існування. До цих заходів треба матеріалів, документів, знання і праці, скоординованої із загальним положенням. Матеріалів з краю ми ще мабуть через довгі роки не добудемо. Тут в Америці зовсім не легко українцям поставити свій центр науки, тому мусимо користуватися такими нагодами, які нам доступні. В таких умовах, здавалось нам, найкраще організувати Українську Бібліотеку при однім з американських університетів, чи при якійсь Науковій Інституції, які зокрема цікавляться українським національним питанням та міжнародними відношеннями цілого світу. З цього боку бібліотека, заснована бувшим президентом Америки, Гербертом Гувером, при Ліленд Стенфорд Університеті в Пало Алто, Каліфорнія, є найкращим місцем для Української Бібліотеки... Збірка книг і матеріалів цієї бібліотеки включає численні Національні Відді-

ли... Гувер привіз з Європи також деякі матеріали, що стосуються українського питання, як воно стояло вчасі Мирової Конференції в Парижі... В таких обставинах організація Української Секції при Бібліотеці Гувера є конечною національною необхідністю. Якби там такої секції зовсім не було, або якби вона була дуже неповна — в порівнянні з такими секціями як польська або чеська, як воно в дійсності є — то це могло би робити враження на вчених і політиків, що український рух є помітно слабкий..."

Таке читаємо в брошурі „Українська Бібліотека при Ліленд Стенфорд Університеті в Пало Алто, Каліфорнія". З неї довідуємось, що в 1943 році повсталася „Українська Секція при Бібліотеці Гувера, опіку над якою перебрала заснована в 1945 році організація „Українське Бібліотечне Товариство в Каліфорнії" (Ukrainian Library Society of California).

Ціль Бібліотеки чисто наукова: Збирати оригінальні документи історичного значіння, рукописи і книжки історичного

характеру, різні українські видання, особливо таких товариств як Наукового Товариства ім. Шевченка в Києві чи у Львові, старі й рідкі видання, музичні ноти, українські періодичні видання і т. п. Такі речі просять присилати на таку адресу: Hoover War Library, Ukrainian Section, Stanford University, Palo Alto, California.

До управи Українського Бібліотечного Товариства входять: Іван Петрушевич, голова; Володимир Тимошенко, заст. голови; Григорій Скегар, писар; Іван Колсон, скарбник. Управа пересилає тепер подяку усім тим, що подарували свої бібліотеки, чи надіслали жертви. Переписку у справах цієї Бібліотеки проситься слати на таку адресу: Dr. H. G. Skehar, RFD Box 93, San Mateo, Calif.

„СПАРХІЯЛЬНИЙ ВІСТНИК"

В. Біляєв, що дописує з Західної України до московських газет, згадує, що у Львові вийшов перший номер журналу „Спархіяльний Вістник". На обкладинці журналу є зображена Успенська церква, про яку Біляєв пише, що вона „довгі роки була центром православ'я і Ставропігійського братства у Львові, що одержало право безпосереднього підчинення вселенському патріархові". У вступній статті пишеться про „возеднання греко-уніятської церкви Західної України з православною церквою", а далі, що „справа возеднання всіх українських земель вимагає також і релігійного возеднання". У зв'язку з тим пишеться таке: „Ми православні, і бажаємо, щоб українці-галичани знов стали православними". В журналі подано теж огляд „діяльності руської православної церкви в 1945 році". Проти „римських пап, стрімливих розеднати український нарід" написав послання „митрополит Йоанн, патріарший екзарх всієї України". Далі пише єп. Макарій про здійснення „мрій народу", а о. Гавриїл Костельник помістив полемічну статтю „Як воюють римські теологи". Василь Ваврик пише про „Львівське Ставропігійське Братство в боротьбі з унією", а М. Андрієнко про львівського „Апостола", першу на Україні книгу в статті „Перший друкар Іван Федоров". У зв'язку з тим пишеться, що „монахи ордену Василіян — цей авангард римського папи на

Україні — знищив не тільки мого, але навіть надмогилю плиту Федорова", щоби знищити пам'ять про діяча „православ'я і культури", що об'єднував „братні слов'янські народи".

Таке передають большевицькі У. Ш. Вісті.

**МИРОН
ЛИТВИН
І СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга шира і чесна

801 Springfield Avenue,
IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКОУКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТОЗавжди ШАДІТЬ дещо
з вашого забезпечення.Ми улаштуємо пре-
красний ЦІЛИЙ **\$150.00**
ПОХОРОН за

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.Найбільший український
погребовий зарядчик
в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4648

— or —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone Blgelow 3-6762

ELIZABETH, N. J.

225 WEST JERSEY STREET

Phone: EL 2-3611

**ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL DIRECTOR
& EMBALMER**ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В СТЕПІ**NEW JERSEY**ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині
клієнта як в день так і вночі:**JOHN KOWALCHUK**

79 Sussex Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. RErgon 4-5131

**ПЕТРО
ЯРЕМА**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8368BRANCH OFFICE & CHAPEL:
(cor. E. 155 St.)

707 Prospect Avenue,

BRONX, N. Y.

Tel.: MEltrose 5-6577